

ת"פ 15379/10/15 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד שאדי סמארה, עראבי מסראווה

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 15379-10-15 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי
וכלכלה נ' סמארה ואח'

בפני בעניין: כבוד השופט, סגן נשיאה חגי טרסי
מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב
מיסוי וכלכלה

המאשימה

נגד

1. שאדי סמארה
2. עראבי מסראווה ע"י ב"כ עו"ד רומח
שביט

הנאשמים

גזר דין

כתב האישום:

הנאשמים הורשעו על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בשנית, בו יוחסו להם עבירות במסגרת פעילותם בעסק בשם "בודי חלפים" בעיר טירה (להלן: "העסק"), במהלך שנת 2010. הבעלים הרשום של העסק היה הנאשם 2, אך הנאשם 1 הוא שהיה המנהל הפעיל בעסק והרוח החיה בו, והוא שהכתיב את כל הקשור בעסק וניהולו, בעוד הנאשם 2 היה אך עושה דברו. בתקופה הרלבנטית עסק נאשם 1, בסיוע הנאשם 2, בהחזקת חלקי רכב שיש לגביהם חשד סביר כי הם חלקי רכב גנובים.

על מנת להסוות את העובדה כי מדובר בחלקי רכב גנובים ועל מנת להסתיר את המסחר בחלקי הרכב הגנובים, הוציא הנאשם 1, בין בעצמו ובין באמצעות מי מטעמו, תעודות משלוח וחשבוניות מס של העסק בהן נרשמו נתונים כוזבים, בין היתר, של רשמוני ייבוא לפיהם מקור חלקי הרכב שנמכרו ללקוחות הוא בחלקי רכב שיובאו לארץ, תוך ציון מספרי רשימוני ייבוא פיקטיביים או ברכבים חדשים שיובאו לארץ. בנוסף, הוציא הנאשם 1, בין בעצמו ובין באמצעות מי מטעמו, תעודות משלוח וחשבוניות פיקטיביות של חברה פיקטיבית, אשר כללו, בין היתר, את חלקי הרכב הגנובים. לאחר מכן, חלקי הרכב הגנובים נמכרו לעסקים שונים.

במהלך תקופה זו, ועל מנת להסוות את העובדה שהחזיקו בכלי רכב גנובים, השתמש הנאשם 1 במרמה, עורמה ותחבולה, בכך שכלל בספרי החשבונות של העסק, בסיועו של הנאשם 2, 40 חשבוניות פיקטיביות בסך כולל של

944,990 ₪ על שמות 3 חברות פיקטיביות שהוקמו בידי אנשי קש, וזאת מבלי שנעשתה עסקה בגין ומבלי ששולמה תמורה, למעט תשלום עמלה לאנשי קש. החשבוניות הפיקטיביות סופקו על ידי אנשי הקש על מנת לטשטש ולהסתיר את העובדה כי מדובר בחלקי רכב גנובים וכדי שהעסק יוכל לדרוש שלא כדין ובמרמה מע"מ תשומות בגין חשבוניות אלו. בגין החשבוניות הפיקטיביות שסופקו ונרשמו בספרי הנהלת החשבונות של העסק, נוכה מס תשומות בסך כולל של 130,344 ₪. מעשיו של הנאשם 1 נעשו בניסבות מחמירות הנובעות מפרי תכנון מוקדם, מהאופן השיטתי בו בוצעו, ומההיקף הכספי והנזק שנגרם לקופה הציבורית.

בגין מכלול מעשים אלו הורשע הנאשם 1 בעבירות של החזקת נכס חשוד כגנוב וקבלת חלקי רכב גנובים - עבירות על סעיפים 413 ו-413 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"). כמו כן הורשע בעבירות מס בכך שמסר ידיעה כוזבת או מסר דו"ח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור (6 עבירות) - עבירות על סעיף 117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף תשל"ו - 1975 (להלן: "חוק מע"מ"), ניכה מס תשומות בלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 (40 עבירות) - עבירות על סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(2) לחוק מע"מ, הכין, ניהל או הרשה לאחר להכין או לנהל, פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות - עבירות על סעיף 117(ב)(6) יחד עם סעיף 117(ב)(2) לחוק מע"מ והשתמש במרמה או בתחבולה או הרשה לאחר להשתמש בהן או עשה מעשה אחר - עבירות על סעיף 117(ב)(8) ביחד עם סעיף 117(ב)(2) לחוק מע"מ.

הנאשם 2 הורשע בעבירות של סיוע להחזקת נכס חשוד כגנוב - עבירה על סעיף 413 לחוק העונשין. בנוסף הורשע בסיוע במסירת ידיעה כוזבת או מסירת דו"ח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור (6 עבירות) - עבירות על סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ ובסיוע בניכוי מס תשומות בלי שיש לו לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 (40 עבירות) - עבירות על סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ.

במסגרת ההסדר שגובש בין הצדדים, הופנה הנאשם 1 לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן ונתקבלו חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות לגבי שני הנאשמים. בהתאם להסדר הטעון שגובש עתרו ב"כ הצדדים במשותף להטיל על הנאשם 2 מאסר בפועל למשך 4 חודשים, אשר ירוצה בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 100,000 ₪. לגבי הנאשם 1 הוסכם על השתתפות מאסר מותנה וקנס בסך 100,000 ₪, כאשר לגבי רכיב המאסר בפועל הגבילה המאשימה את טיעוניה לעונש של 14 חודשי מאסר בפועל ואילו ההגנה הייתה חופשיה בטיעוניה בנושא זה.

תסקיר שירות המבחן :

מהתסקיר שהתקבל בעניינו של הנאשם 1 עולה כי מדובר באדם כבן 42, נשוי ואב לארבעה ילדים בין הגילאים 3-18 שנים, אשר לאורך השנים 1997 עד 2014 עסק בסחר בחלקי רכב. כיום הוא עובד כמנהל ובעלים של חברה למתן שירותים שונים, בין היתר התקנת ומכירת מצלמות אבטחה וכן עבודות תחזוקה וניקיון של בניינים.

במהלך שיחותיו עם קצין המבחן ציין הנאשם כי מגיל צעיר עבד בתחום הרכב ונחשף לחברה שולית שעסקה בסחר בחלקי רכב גנובים. על רקע זה הסתבך בפלילים, ולחובתו 5 הרשעות קודמות, כאשר שתיים מהן נוגעות גם כן לעבירות

של פירוק וסחר בחלקי רכב גנובים. בהתייחסותו לעבירות בהן הורשע ציין כי העבירות שיקפו את ההתנהלות העסקית שלו ובכלל לתפיסתו בתחום הסחר בחלקי רכב. את הסחורה רכש משטחי הרשות הפלסטינית, מתוך ידיעה כי מדובר בחלקי רכב גנובים ועל כן ניתן להשיגם במחיר זול. לדבריו, מאז הרשעתו האחרונה ב-2012, הפסיק לעסוק בתחום הרכב, על מנת להימנע מפיתוי, וכיום הוא נמנע מכל פעילות בלתי חוקית ומקפיד לנהל רישומים שוטפים, מדויקים ונכונים.

על פי התרשמות קצין המבחן, הנאשם רואה בשינוי תחום עיסוקו דרך להימנע מביצוע עבירות נוספות ואינו פנוי לבחינה מעמיקה יותר למניעי התנהגותו, כך שאינו פנוי להתערבות טיפולית. שירות המבחן מעריך כי העבירות בוצעו על רקע מערכת קשרים שולית ומערכת ערכים ועמדות שאפשרה ביצוע העבירות, כשהנאשם ממוקד ברצונו לרווח כספי מהיר וקל, מבלי ששקל את השלכות וחומרת התנהגותו.

בבוא קצין המבחן לבחון את גורמי הסיכון והסיכוי להישנות ביצוע עבירות דומות בעתיד ואת הסיכוי לשיקום, ציין כגורמי סיכון את מערכת הערכים השולית ואת הקשרים השוליים, כמו גם את נטייתו של הנאשם לנטילת סיכונים בהתנהגותו והתמקדותו ברווח הכספי מבלי ששקל לעומק את משמעות השלכות התנהגותו. כגורמי סיכוי ציין כי מאז ביצוע העבירות נשוא הדיון הנוכחי לא נפתחו לו תיקים נוספים. בנוסף, ציין את תפקודו התעסוקתי ואת שינוי תחום עיסוקו, את הסכם הסדרת התשלומים, הזמן שחלף, ואת האפקט המרתיע של ההליכים המשפטיים.

לאור מכלול נתונים אלה התרשם קצין המבחן כי לא ניתן לשלול סיכון לביצוע עבירות דומות בעתיד, אך סיכון זה פחת בשנים האחרונות. לפיכך, המליץ כי יושת על הנאשם 1 מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות ומאסר מותנה מרתיע.

טיעוני הצדדים:

ב"כ המאשימה ביקשו כי בית המשפט ישית על הנאשם 1 מאסר בפועל למשך 14 חודשים. בטיעוניהם עמדו על פגיעתן של עבירות המס בקופה הציבורית ובערך השוויון וציינו את החומרה המיוחדת שבשימוש בחשבונות פיקטיביות. לגבי עבירות החזקת חלקי הרכב הגנובים הדגישו את הפגיעה בערך המוגן של הגנה על רכוש הציבור והזכירו את השלכותיהן הרחבות של עבירות אלה הן על הפרט ממנו נגנב הרכב והן על כלל הציבור בשל העלאת תשלומי פרמיות הביטוח. בענייננו מדובר בפעילות עבריינית מתמשכת, בה היו מעורבות 3 חברות פיקטיביות, אשר סיפקו לא פחות מארבעים חשבונות פיקטיביות בשווי כולל של כמיליון ₪. מדובר בעבירות שבוצעו מתוך בצע כסף גרידא, בתחום ומתוך תכנון ארוך טווח. בשים לב למכלול נתונים אלה מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם 1 נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל.

לחובת הנאשם 1 עבר פלילי רלבנטי, לאחר שהורשע בעבר בעבירות בעלות אופי דומה והפגין פעילות עבריינית רצופה לאורך שנים. כמו כן, הנאשם 2 הוא שהסיר את המחדל בפועל ולכן אין לזקוף את הסרת המחדל לזכותו של הנאשם 1. אף על פי כן יש מקום להשית על הנאשם 1 עונש של 14 חודשי מאסר בפועל, המצוי בחלק התחתון של המתחם, וזאת

לנוכח חלוף הזמן והשיהוי המסוים שחל בהגשת כתב האישום, אשר שוקלל על ידי המאשימה במסגרת ההסדר.

בעניינו של הנאשם 2 עתרה המאשימה לאימוץ ההסדר והשתתף 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. עונש זה הולם את הנסיבות ומהווה איזון ראוי בין המעשים לבין האינטרסים השונים תוך התחשבות בכך שמעורבותו של הנאשם 2 הסתכמה בסיוע לנאשם 1 בחלק שולי מהעבירות בלבד. עוד ציינו את חלוף הזמן, נטילת האחריות, הסרת המחדלים ושיתוף הפעולה עם הרשויות.

ב"כ הנאשמים הפנה בטיעונו לתיקון המשמעותי שנעשה בכתב האישום בהפחתת סכומי המע"מ והחשבוניות ובהעדר פירוט של חלקי הרכב הגנובים והיקפם. בסופו של יום מדובר בעבירות שבוצעו בתקופה קצובה וקצרה ב-2010, כאשר מרבית עיסוקם של הנאשמים היה במסגרת עבודה כשרה ולגיטימית. הוא ציין כי אין מחלוקת על כך שהנאשם 1 היה המנהל הפעיל והרוח החיה בעסק, אך הוא לא זה שטיפל בספרי החשבונות בעצמו והוא לא זה שנהנה מפירות העבירה.

הסנגור המלומד הקדיש חלק ניכר מטיעונו לסוגיית השיהוי. לדבריו, הנאשם נחקר בשנת 2011 ומאז ועד להגשת כתב האישום בסוף שנת 2015 לא ידע על התקדמות ההליכים. לטענתו, השיהוי הרב השפיע לרעה על יכולתם של הנאשמים להתגונן, וענישה חמורה היום תהיה חסרת תוחלת ותפגע פגיעה קשה בנאשם, ששינה את דרכיו ומנהל אורח חיים נורמטיבי, כמו גם בבני משפחתו התלויים בו ובמיוחד בבתו הסובלת מבעיות רפואיות קשות, כאשר הנאשם הוא שמלווה אותה לטיפולים ולאשפוזים בבית החולים.

עוד הזכיר ב"כ הנאשמים כי הנאשם 1 נטל אחריות מלאה, הודה וחסך זמן שיפוטי יקר ואף הסיר את המחדל. בהקשר זה טען כי אין בעובדה שההסדר מול יחידת מע"מ נרשם על שם הנאשם 2 כדי לגרוע מחלקו של הנאשם 1 בהסרת המחדל. הסיבה היחידה שההסדר נחתם עם הנאשם 2 הנה היותו הבעלים הרשום של העסק, אך הסדר הטיעון שנחתם מלמד כי שני הנאשמים גם יחד היו חייבים מבחינת המאשימה להסיר המחדל, וכך עשו. כל האמור לעיל מעיד על כך שהנאשם נטל אחריות אמיתית וכנה.

לנאשם 1 הרשעות קודמות אך הוא מעולם לא ריצה מאסר מאחורי סורג וברית, והעבירה האחרונה בגינה הורשה הנה משנת 2007, לפני עשור. בהמשך טען כי מעובדות כתב האישום עולה כי בתיק זה היו מעורבים נוספים אך כנגד אף אחד מהם לא הוגש כתב אישום, ויש לתת לכך משמעות. עוד טען כי יש להשוות עניינו של הנאשם 1 לעניינו של הנאשם 2. אמנם ההבדל ביניהם נעוץ בכך שהנאשם 1 הוא המבצע העיקרי ואילו הנאשם 2 מוגדר כמסייע אך על העונש שיוטל על הנאשם 1 להיגזר מעונשו של הנאשם 2 ולא לעלות על 8 חודשי מאסר בפועל. בנסיבות אלה, ולנוכח חלוף הזמן והשיקום המוצלח, לא יהיה זה צודק להשית עונש מאסר ממש, ועל כן יש להסתפק בשישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, כפי שגם ממליץ שירות המבחן, וכפי שמאפשר גם מתחם העונש ההולם על פי תפיסת ההגנה.

עובר למתן גזר הדין התקבלו התייחסויות משלימות בכתב מטעם הצדדים בסוגיית השיהוי. על פי המפורט בהודעה מטעם המאשימה, התקבל התיק בפרקליטות ביום 4.8.11, ולאור אילוצים שונים חל עיכוב בבחינת הראיות, שבסופו

הוחזר התיק באפריל 2014 להשלמת חקירה בת 4 חודשים. באוגוסט 2014 נשלחו מכתבי שימוע, והשימוע עצמו התקיים בדצמבר 2014. שיהיו נוסף חל בשל תהליך ארוך מהצפוי בתחום החסינות וכתב האישום הוגש רק באוקטובר 2015, לאחר קבלת תעודת החיסיון. הסנגור הדגיש בתגובתו כי מדובר בנתונים המעידים על שיהיו בלתי מוצדק, הן בפרק הזמן שהתיק הוחזק בפרקליטות עד לשלב השימוע והן בעיכוב הנוסף שנגרם בשלב הוצאת תעודת החיסיון.

דין והכרעה:

על החומרה הרבה הכרוכה בעבירות המס המתוחכמות עמד בית המשפט העליון לא פעם ולא פעמיים, וראוי יהיה לשוב ולהזכיר את שנאמר ברע"פ 512/04 אבו עביד נגד מדינת ישראל, פ"ד נח (4) 381, 384:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם חברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגרעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ע"פ 9788/03 טופז נ' מדינת ישראל [5]; רע"פ 1776/94 עובדיה נ' מדינת ישראל [6]; על"ע 3467/00 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב-יפו נ' צלטנר [7])"

בדבריו אלה עמד בית המשפט העליון על מכלול הערכים חברתיים שנפגעו מעבירות המס שביצעו הנאשמים ועל הנגזרת העונשית המתחייבת ככלל בגין מעשים מעין אלה. לכך יש להוסיף את החומרה הכרוכה בעבירות הרכוש בתחום ההחזקה בחלקי רכב גנובים, אשר פוגעות פגיעה ניכרת ברכוש הציבור, ואת העובדה המחמירה כי השימוש במקרה זה בחשבוניות הפיקטיביות נועד להסוות את עבירות הרכב ולהפיק לנאשמים רווח כספי קל ומהיר.

כפי שניתן ללמוד מעובדות כתב האישום, הנאשם 1, על אף שלא היה הבעלים הרשום של העסק, היה הרוח החיה בו ובפועל הכתיב את כל הקשור בעסק ובניהולו, בעוד הנאשם 2 היה אך עושה דברו. חלקו של הנאשם 1 היה אם כן מרכזי ודומיננטי במסכת העבירות, אשר כללו החזקת חלקי רכב גנובים והסוואת הפעולות בהם באמצעות רישומים כוזבים וחשבוניות פיקטיביות בהיקפים ניכרים, תוך שימוש בחברות קש ואנשי קש. מדובר בפעילות שיטתית, מתוכננת ומתוחכמת שנועדה להסוות את מעשיו הפליליים ולהפיק רווחים קלים וניכרים. סכום מס התשומות שנחסך אמנם אינו גבוה, כבמקרים אחרים המוכרים לבית המשפט, ועומד על 130,344 ₪, אך לא ניתן להתעלם מההיקף הכולל המשמעותי של המעשים, לרבות שימוש בלא פחות מ-40 חשבוניות פיקטיביות, שמקורן בשלוש חברות פיקטיביות שונות, בהיקף כולל של כמיליון ₪, כמו גם ברישומים כוזבים רבים ברישומי ייבוא.

ב"כ הצדדים הפנו כל אחד לאסופת פסיקה לעניין העונש. עיינתי במכלול פסקי הדין שהוגשו, ולהלן יפורטו רק מקצת ההחלטות, אשר עשויות לסייע לעמוד על הפסיקה הנוהגת במקרים דומים.

ברע"פ 9526/07 **וייס נ' מ"י** (13.11.07) נדונה בקשתו של מי שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של החזקת נכס חשוד כגנוב, ניכוי מס תשומות שלא כדין, ניהול והכנת פנקסי חשבונות כוזבים ושימוש במרמה בכך שרכש חלקי רכב גנובים והעביר 86 חשבוניות מס פיקטיביות בסכום של למעלה מ-3 מיליון ש"ח. בסופו של דבר נדון ל-40 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 8802/11 **תורג'מן נ' מ"י** (11.12.11) הורשע המבקש בביצוע עבירות של הפקת פנקסי חשבונות כוזבים והפקת חשבוניות פיקטיביות בין השנים 2000-2007. המאשימה הגבילה עצמה למאסר בפועל של 14 חודשים והמבקש נדון ל-10 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 1866/14 **זקן נ' מ"י** (13.3.14) הורשע המבקש בעבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין והשתמש בחשבוניות פיקטיביות. כתוצאה מכך התחמק מתשלום מס בהיקף כולל של למעלה מ-2 מיליון ₪. בסופו של דבר נדון ל-8 חודשי מאסר בפועל.

בעפ"ג (ת"א) 24941-01-11 **קרעין נ' המחלקה לתיקים מיוחדים** (14.3.11) נדון ערעורו של מי שהורשע בכך שהפיק חשבוניות פיקטיביות בסך 4 מיליון ₪ כאשר סכום המס הנובע מהן הנו כ-630,000 ₪. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו, בין היתר מטעמי שיהוי, והעמיד אותו על 9 חודשי מאסר בפועל.

בשים לב לפסיקה שהוצגה בפני, כמו גם למרכיבי החומרה והקולא של המקרה שבפני, אני סבור כי אילו היה עלי לקבוע מתחם עונש הולם למעשיו של הנאשם 1, היה הרף העליון אכן עומד על עונש מאסר בפועל למשך שנתיים, כעמדת המאשימה, אך הרף התחתון של המתחם היה נמוך במספר חודשים מזה המוצע על ידה. מכל מקום, בשים לב להסדר הטעון שגובש ואשר כולל טווח עונשי מוסכם שבראשו 14 חודשי מאסר בפועל, די בהקשר הנוכחי במסקנה כי ראוי לכבד את ההסדר שגובש שכן הוא עומד במבחני האיזון, מצוי בגדר מתחם העונש ההולם למעשים, גם אם לא ברף הגבוה שלו והנו סביר.

בטרם ייקבע העונש הראוי לנאשם 1 אזכיר כי בעניינו של הנאשם 2 עתרו ב"כ הצדדים במשותף להשתתף 4 חודשי מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי וקנס בסך 100,000 ש"ח. עתירה עונשית מוסכמת זו בוודאי אינה ברף הגבוה, כאשר מדובר בעבירות מס מהותיות, אך דומה כי היא סבירה והולמת בנסיבות העניין, וזאת בשים לב לחלקו של הנאשם במעשים. מדובר אמנם במי שהיה הבעלים הרשום של העסק, אך בפועל, כפי שעולה מעובדות כתב האישום, היה אך עושה דברו של הנאשם 1, אשר שלט בכל הנעשה בעסק, ניהל אותו וקבע את כל מהלכיו. אחריותו של הנאשם 2 למעשים המיוחסים לו בכתב האישום הנה כמסייע בלבד, ולזכותו יש לזקוף את נטילת האחריות בהזדמנות הראשונה, את הסרת המחדל והסדרת התשלומים וכן את החיסכון המשמעותי בזמן הציבורי. בשים לב לנסיבות אלה, כמו גם לפרק הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירה ולתיקון המשמעותי לקולא בכתב האישום הרי

שמדובר בהסדר מידתי, מאוזן והולם, ועל כן אכבדו.

בטיעוניו ביקש הסנגור המלומד להקיש מעונושו של הנאשם 2 לעונושו של הנאשם 1, בהתאם להוראת החוק לפיה דינו של המסייע למחצית עונושו של המבצע העיקרי. מכאן ביקש ללמוד כי על הנאשם 1 יש להטיל עונש שלא יעלה על 8 חודשי מאסר בפועל, ובשים לב לנסיבות לקולא יש אף מקום להקל עמו ולהשית מאסר בעבודות שירות בלבד. מדובר אמנם בטענה שובת לב, אך בנסיבות שבפני לא ניתן לקבלה שכן בין שני הנאשמים קיימים פערים ניכרים בכמה וכמה היבטים. ראשית, יש לשוב ולהזכיר כי על פי עובדות כתב האישום היה הנאשם 1 הרוח החיה מאחורי ניהול העסק ועל פיו יישק דבר. הנאשם 1 הוא שהוציא, בעצמו או באמצעות מי מטעמו, את תעודות המשלוח והחשבוניות ובהם הנתונים הכוזבים, ואת תעודות המשלוח והחשבוניות של חברה פיקטיבית נוספת, והכל על מנת להסוות את החזקת חלקי הרכב הגנובים והפעולות שבוצעו בהם, מעשים אשר אינם מיוחסים לנאשם 2. גם בפעילות המשותפת, תוך שימוש בחשבוניות פיקטיביות בספרי העסק, היה הנאשם 1 הדמות הדומיננטית, והנאשם 2 סייע כעושה דברו גרידא. די בנתונים אלה כדי להבהיר כי אין לגזור גזירה שווה מעונושו של הנאשם 2 לעניינו של הנאשם 1 וכי הפערים במידת מעורבותם במעשים מצדיקה השתת מענה עונשי מחמיר בהרבה על הנאשם 1.

לכך יש להוסיף את העובדה כי הנאשם 1 הורשע בעבירות מס רבות יותר, שלצידן עונש חמור יותר, בן 7 שנות מאסר, שכן מעשיו בוצעו בנסיבות מחמירות, בעוד לצד העבירות שביצע הנאשם 2 עונש מרבי בן 5 שנים, ולמעשה, בשל אחריותו כמסייע, עונש מרבי בן 2.5 שנות מאסר, כשליש (ולא כמחצית) מהעונש המרבי הקבוע לצד עבירותיו של הנאשם 1. אם לא די בכך, הרי שגם עברו הפלילי של הנאשם 1 מכביד משמעותית מזה של הנאשם 2. לחובת הנאשם 2 אמנם הרשעות בהחזקת נכס חשוד כגנוב ובקבלת נכסים שהושגו בעוון, והוא אף ריצה שני חודשי מאסר בעבודות שירות, אך לחובת הנאשם 1 הרשעות קודמות בעבירות בעלות אופי דומה לעבירה הנוכחית לרבות עבירות של פירוק חלקים מרכב ואף של סיוע למסחר בחלקי רכב גנובים, והוא ריצה מאסר בפועל בן 6 חודשים. העבירות שביצע ישנות באופן יחסי, אך הן מעידות על כך שהעיסוק העבריני בתחום זה אינו חדש לו וכי גזרי דין שהושתו עליו בעבר לא הביאו לשינוי בדפוסי התנהגותו. בשים לב למכלול הבדלים אלה בין הנאשמים ברי כי ההשוואה ביניהם מעידה על כך שעונושו של הנאשם 1 צריך להיות חמור פי כמה וכמה מזה של הנאשם 2, כמתבטא בעתירת המאשימה בעניינו.

לצד הנתונים המחמירים שפורטו לעיל קיימות גם נסיבות ממשיות המצדיקות הימנעות ממיצוי הדין עם הנאשם 1. בראש ובראשונה יש להזכיר בהקשר זה את השיהוי המשמעותי שהתגלה בפעילות המאשימה. אינני מקל ראש בקשיים המתעוררים לעיתים בחקירת פרשיות כלכליות סבוכות, אך במקרה הנוכחי, כפי שעולה גם מהתיאור ההגון שהוגש מטעם המאשימה, חל עיכוב בלתי ראוי ובלתי מוצדק, הן בשלב לימוד חומרי החקירה בפרקליטות, והן בשלב הוצאת תעודת החיסיון. שיהוי בלתי מוצדק זה מסתכם לכדי פרק זמן משמעותי של כארבע שנים תמימות, והביא לכך שכתב אישום שעניינו עבירות משנת 2010 הוגש רק בשלהי שנת 2015. שיהוי כה ממושך ונטול הסבר משכנע מצדיק כשלעצמו הקלה של ממש עם הנאשם, ובמיוחד כך הם פני הדברים לאור האמור בתסקיר, על פיו שינה הנאשם במהלך השנים הללו את תחום עיסוקו והסיכון במצבו פחת, כפי שניתן ללמוד גם מהעובדה כי מאז לא שב והסתבך בעבירות כלשהן.

עוד ראוי להזכיר לקולא כי כתב האישום תוקן באופן משמעותי והנאשם הודה, נטל אחריות, הביע חרטה כנה וחסך זמן

ציבורי רב. כמו כן מקובלת עלי עמדת ההגנה לפיה יש לראות גם בו כמי שהסיר את המחדל. ההסכם עם רשויות המס נחתם ומומש אמנם על ידי הנאשם 2, הבעלים הרשום של העסק ומי שחב בתשלום המס כעוסק, אך חוב המס הוא אחד ויחיד ומשהוסר המחדל יש לזקוף זאת לזכות שני הנאשמים, וזוהי גם התמונה הברורה המצטיירת מהסדר הטיעון החתום ומהאופן בו יושם על ידי הצדדים בטיעוניהם.

התוצאה היא כי יש לגזור על הנאשם 1 עונש מאסר שירוצה מאחורי סורג ובריח, אך לתקופה מתונה מזו המבוקשת על ידי המאשימה. כידוע, בעבירות כלכליות מעין אלה, המשקל שמעניק בית המשפט לנסיבות האישיות של הנאשם נמוך באופן יחסי, אך בשים לב לשיהוי הרב ולשינויים שחלו בתקופה זו בחיי הנאשם, מצאתי לנכון לתת משקל מסוים לקולא גם לנסיבות האישיות והמשפחתיות שתוארו, לרבות מחלתה של הבת, שכן אין ספק כי שליחתו המתחייבת של הנאשם 1 לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח תפגע באופן משמעותי לא רק בו, אלא גם בילדיו ובמשפחתו. עוד יש להזכיר כי מדובר בתקופת מאסר משמעותית ראשונה אותה יאלץ הנאשם לרצות, ובמקרים מעין אלה נוהג בית המשפט להימנע ממיצוי הדין, מתוך תקווה כי די יהיה בתקופה מתונה באופן יחסי, בהתחשב בחומרת המעשים ובמכלול הנסיבות, על מנת להשיב לנאשם כגמולו ולהרתיע אותו ואחרים כמותו מביצוע מעשים דומים בעתיד.

לאור כל האמור לעיל הנני דן הנאשמים לעונשים הבאים:

הנאשם 1 :

1. מאסר בפועל למשך 10 חודשים.
2. 10 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מהיום לא יעבור עבירת מס מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע.
3. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מהיום לא יעבור עבירת מס מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון.
4. קנס בסך 100,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.4.17.

הנאשם 2:

1. מאסר בפועל למשך 4 חודשים, אשר ירוצה בעבודות שירות במסגרת "שווים - עמותה לשיקום תעסוקתי" בנתניה, החל מיום 19.3.17.
2. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מהיום לא יעבור כל עבירת מס.
3. 3 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מהיום לא יעבור עבירה על סעיף 413 לחוק העונשין, או כל עבירת רכוש.
4. קנס בסך 100,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.4.17.

העתק יועבר לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ד' אדר תשע"ז, 02 מרץ 2017, במעמד הצדדים.